

Náboženská výchova

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy na škole. Predmet umožňuje žiakom formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania, konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet, hľadať svoju vlastnú hodnotovú orientáciu.

Učebné osnovy kladú dôraz na žiaka a rozvinutie jeho kompetencií, ktoré sú potrebné pre jeho osobný život a život v spoločnosti.

Vyučovací predmet sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. NV je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú. Zároveň výučba predmetu nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Názov predmetu	Náboženská výchova
Názov ŠVP a ŠkVP	
Škola	Základná škola, Pugačevova 7, Humenné
Ročník, stupeň vzdelania	tretí, ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 hodín ročne

2. Obsah vzdelávania

Obsahom vzdelávania v treťom ročníku je spoznať cestu viery Božieho ľudu v trojjediného Boha. Rozvíjať vieru v Boha formáciou svedomia. Budovať postoj viery v trojjediného Boha.

Ročníková téma Cesta viery vystihuje sled postupnosti duchovného dozrievania dieťaťa. Dieťa, ktoré si je vedomé, že je milované, je schopné dôverovať a veriť tomu, kto ho miluje. V prítomnosti milujúcej osoby si dieťa dokáže uvedomiť (uznať) aj svoje nedostatky a chyby a pracovať na ich odstraňovaní. V duchovnom rozmere sa táto schopnosť prejavuje základmi viery v Boha, v ktorej nachádza odpovede na otázky, ktoré presahujú rozumové poznávanie človeka.

Tento neviditeľný Boh sa stal pre nás viditeľným v Ježišovi Kristovi. V rámci prípravy na sviatosť zmierenia vedieme dieťa k posudzovaniu vlastných činov. Porovnávaním vlastného života dieťaťa a jeho vlastných reakcií s reakciami Ježiša voči ľuďom a udalostiam si prehľbuje vzťah k Ježišovi, ktorého môže s vierou a láskou prijať do svojho života v Eucharistii.

Tematický celok	Obsahový štandard
1.Veriť Bohu	Odkrývať ukryté Čo je to viera? Čo znamená veriť ? Aký je Boh? Veľká sila ukrytá v malom Strom mojej viery
2.Ježiš uzdravuje	Uzdravenie slepého Vidieť Uzdravenie hluchonemého Ako počujem a hovorím Uzdravenie chorého s ochrnutou rukou Uzdravenie ochrnutého
3.Ježiš nám odpúšťa	Daj pozor aby si to nerozbil! Len aby to nebolo na mňa Ježiš je hosťom u Zacheja Mal by si sa zmeniť Na ceste zmierenia Ježiš mi odpúšťa – priebeh sviatosti

	zmierenia Priebeh sviatosti zmierenia – prehĺbenie Dokážem to Rozdielne cesty hľadania Boha Putovanie po ceste predkov
4. Ježiš nás oslobodzuje	Židovská Pascha Pravidlá pre život na slobode Pravidlá pre budovanie vzťahu s Bohom Pravidlá pre budovanie vzťahu s ľuďmi Neveriaci sa majú Poznať, konať, vidieť to, čo je v živote dôležité Staré musí odumrieť, aby mohlo vyrásť nové Ježiš nám ukazuje cestu z tmy hriechu Obeta
5. Ježiš nás pozýva na hostinu	Ježiš nasycuje Ježiš sa stáva chlebom Obeta ako dar Stretnutie s Ježišom Svätá omša Dnes ako vtedy...

3. Ciele vyučovacieho predmetu (kognitívne, psychomotorické a afektívne) vychádzajúce z kľúčových kompetencií

Cieľom vyučovacieho predmetu v treťom ročníku je spoznávať cestu viery v trojjediného Boha. Vnímať Božiu blízkosť prostredníctvom budovania osobného vzťahu k Ježišovi Kristovi. Vnímať sviatosť zmierenia a Eucharistie ako dar a posilu pre každodenný život. Rozvíjať postoj viery v trojjediného Boha prijatím pozvania k spoločnému životu v spoločenstve veriacich.

Ciele jednotlivých tematických celkov

o téma: VERIŤ BOHU

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu. Jednoduchým spôsobom vysvetliť niektoré biblické obrazy Boha, dôležité pre osobnú predstavu Boha. Reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku. Na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve. Opísať obsah krstných sľubov.

Afektívny cieľ: Byť disponovaný pre život kresťanskej viery. V biblických obrazoch vnímať hlbokú výpoveď o Bohu. Na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného. Na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery.

Psychomotorický cieľ: Formovať osobný život viery. Výrazovo vyjadriť vlastný obraz o Bohu.

Výkonový štandard

Žiak vie:

- jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu,
- porozumieť symbolickému významu reči,
- reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku,
- na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve,
- na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného,
- na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery,
- opísať obsah krstných sľubov,
- otvoriť sa pre formovanie osobného života viery.

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- je schopný sa stíšiť,
- číta text s porozumením,
- objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie,
- je pripravený na odkrývanie obraznej reči Biblie.

k riešeniu problémov:

Žiak

- primerane svojej detskej skúsenosti sa podieľa na riešení modelových úloh.

existenciálne:

Žiak

- disponuje základnými vedomosťami biblického posolstva a kresťanského učenia o Božom kráľovstve,
- objavuje duchovný rozmer človeka.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- buduje vzťah dôvery,
- si uvedomuje svoju jedinečnosť.

○ **téma: JEŽIŠ UZDRAVUJE**

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého. Na modelovej situácii reflektovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť podstatu vecí.

Afektívny cieľ: Identifikovať sa s biblickými postavami potrebujúcimi uzdravenie.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať mravný úsudok.

Výkonový štandard

Žiak vie:

- reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého,
- na modelovej situácii reflektovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť to, čo je v živote podstatné,
- identifikovať sa s biblickými postavami potrebnými uzdravenie,
- byť disponovaný na rozvoj mravného úsudku.

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- objavuje v biblických príbehoch o uzdravení zmysel symbolického spôsobu komunikácie.

existenciálne:

Žiak

- interpretuje biblické príbehy o uzdravení ako výzvu k morálnej reflexii svojich schopností vidieť, konať a počuť,
- rozvíja vlastné svedomie.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- prejavuje konkrétnymi skutkami úctu k ľuďom, ktorí potrebujú pomoc, je empatický.

kultúrne:

Žiak

- sa učí tolerancii.

občianske:

Žiak

- sa angažuje jednoduchými pozitívnymi skutkami v prostredí, v ktorom žije.

○ **téma: JEŽIŠ NÁM ODPÚŠŤA**

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu a previnenie. Pochopiť kresťanský pohľad na uznanie viny a odpustenie na podklade podobnosti o márnotratom synovi. Reprodukovať biblický príbeh o hostine v dome Zacheja. Osvojiť si priebeh sviatosti zmierenia.

Afektívny cieľ: Vnímať vinu ako súčasť života každého človeka. Prijímať sviatosť zmierenia ako dar. Oceniť sviatosť a mimosviatosť význam pokánia.

Psychomotorický cieľ: Reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou. Pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie.

Výkonový štandard

Žiak vie:

- jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu,
- jednoduchým spôsobom vysvetliť kresťanský pohľad na vinu ako uznanie viny a odpustenie,
- vnímať vinu ako súčasť života každého človeka,
- reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou,
- reprodukovat' biblický príbeh o hostine v dome Zacheja,
- osvojiť si priebeh sviatosti zmierenia,
- prijímať sviatosť zmierenia ako dar,
- oceniť mimosviatostné formy pokánia,
- oceniť sviatostnú formu pokánia,
- pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie,
- zhodnotiť sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania,
- podieľať sa na sviatosti zmierenia.

Rozvoj kompetencií

komunikačné:

Žiak

- chápe symbolické vyjadrovanie sviatosti zmierenia.

existenciálne:

Žiak

- je schopný jednoduchej reflexie vlastnej viery,
- je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie s vedomím skutočnosti, že Božia
- láska je silnejšia ako ľudské previnenia,
- prehodnocuje jednoduchým spôsobom svoje konanie v zhode so svojím svedomím,
- vie popísať jednotlivé časti sviatosti zmierenia,
- je pozorný voči rozvoju vlastného svedomia v kontexte biblického príbehu,
- zhodnotí sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania,
- je pripravený aktívne sa podieľať na sviatosti zmierenia.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- vie vyjadriť prejav ľútosti vhodnou formou.

Prierekové témy

Osobný a sociálny rozvoj

Žiak

- si osvojuje prejavy vonkajšieho a vnútorného odpustenia a odprosenia.

4. téma: JEŽIŠ NÁS OSLOBODZUJE

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Na obraznej reči biblického príbehu vedieť vysvetliť hriech a jeho dôsledky. Vysvetliť pojem hriech. Reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní. Nájsť analógiu medzi podobenstvom o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním.

Afektívny cieľ: Akceptovať Desatoro ako pravidlá pre dobrý život. Vnímať hriech a jeho následky ako ublíženie sebe a iným.

Psychomotorický cieľ: Osvojovať si postoj zodpovednosti za svoje rozhodnutia. Formovať návyk konania dobra a vyhýbania sa zlu.

Výkonový štandard

Žiak vie:

- na obraznej reči biblického príbehu vysvetliť hriech a jeho dôsledky,
- vysvetliť pojem hriech,
- reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní,
- akceptovať Desatoro ako pravidlá pre dobrý život,
- stotožniť sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote,
- nájsť analógiu medzi podobenstvom o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním,
- posúdiť hriech ako stratu Božej blízkosti,
- posúdiť hriech a jeho následky ako ublíženie sebe i iným,
- jednoduchým spôsobom zhodnotiť svoje správanie, konanie v zhode so svojím svedomím,
- posúdiť rozdiel medzi porušením zákona a zanedbaním dobra (prechod od heteronómneho svedomia k autonómnemu),
- otvoriť sa pre posolstvo prísľubu nádeje.

Rozvoj kompetencií:

k riešeniu problémov:

Žiak

- dokáže zvážiť požiadavky a dôsledky konania na základe poznania Desatora,
- identifikuje hlavné zložky situačného problému,
- pozná podobnosti predchádzajúcich riešení problémov na základe modelovej situácie,
- dokáže formulovať a klásť si otázky,
- prehodnocuje fakty.

kultúrne:

Žiak

- intuitívne vníma prepojenie kresťanskej a židovskej tradície,
- intuitívne vníma symbolickú reč rozprávky, legendy a podobenstva,
- intuitívne vníma krásu umenia v slove a obraze.

existenciálne:

Žiak

- stotožňuje sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote,
- objavuje tajomstvo života z pohľadu paradoxu života a smrti,
- vníma hriech ako previnenie voči sebe, iným ľuďom a Bohu,

- rozvíja chápanie princípu hriechu, ktorý je zo strany človeka slobodným a dobrovoľným prerušením vzťahu s Bohom,
- rozvíja vnímanie a načúvanie hlasu svedomia pri zanedbaní dobra,
- je otvorený pre vnímanie kresťanskej nádeje,
- objavuje hodnotu pravdy, dobra a krásy dodržiavaním zákona lásky.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- vníma Desatoro ako pravidlá dobrého spolunažívania medzi ľuďmi.

občianske:

Žiak

- vníma Desatoro ako etický princíp správania sa človeka,
- vníma Desatoro ako pravidlá dobrého spolunažívania v ľudskej spoločnosti,
- vníma Ježišov zákon lásky ako základné pravidlo šťastného života človeka,
- intuitívne oceňuje u jednotlivcov prínos viery v Boha pre mravný život spoločnosti.

Prierezové témy

Environmentálna výchova

Žiak

- vníma starostlivosť Boha o svet a človeka prostredníctvom poznávania Desatora.

Mediálna výchova

Žiak

- vníma spôsoby šírenia správ na modelovej ukážke biblickej udalosti o Ježišovej smrti a zmŕtvychvstaní.

5. téma: JEŽIŠ NÁS POZÝVA NA HOSTINU

Ciele témy:

- Kognitívny cieľ:** Nájst' súvislosť medzi poslednou večerou a svätou omšou.
Odlíšiť chlieb od eucharistického chleba.
Objaviť súvislosť medzi ľudskou skúsenosťou s chlebom, biblickým textom o rozmnožení chleba a sviatosťou Eucharistie.
- Afektívny cieľ:** Oceniť potrebu slávenia pre život človeka.
Rozvíjať schopnosť života v spoločenstve.
Uvedomiť si dôležitosť častého prijímania Eucharistie.
- Psychomotorický cieľ:** Formovať návyk aktívnej komunikácie s Bohom počas liturgického slávenia (odpovede, gestá, symboly)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- nájsť súvislosť medzi poslednou večerou a svätou omšou,
- odlíšiť chlieb od eucharistického chleba,

- objaviť súvislosť medzi ľudskou skúsenosťou s chlebom, biblickým textom o rozmnožení chlebov a sviatosťou Eucharistie,
- oceniť potrebu slávenia pre život človeka,
- rozvíjať schopnosť života v spoločenstve,
- uvedomiť si dôležitosť častého prijímania Eucharistie pre svoj duchovný rast.

Rozvoj kompetencií komunikačné:

Žiak

- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch kresťanského slávenia.

existenciálne:

Žiak

- je pozorný voči liturgickému sláveniu a je pripravený vedome sa na ňom podieľať,
- je pripravený na prvé prijatie Eucharistie v spoločenstve rodiny a farnosti,
- vie dať do súvisu uvedené biblické udalosti a chápe ich ako udalosti, ktoré sa stali základom kresťanskej liturgie.

interpersonálne a sociálne:

Žiak

- rozvíja vo svojom živote rozmer slávenia v spoločenstve rodiny a farnosti.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie (metódy a formy práce)

Tematický celok	Metódy	Formy práce
1. Veriť Bohu	Metódy skupinovej práce, motivačné rozprávanie, využitie IKT, cinquain, brainstorming, zhukovanie, tvorivé písanie, akrostich.	Skupinová práca Práca vo dvojici Samostatná práca
2. Ježiš uzdravuje	Hry, metódy skupinovej práce, využitie IKT, motivačné rozprávanie, cinquain, brainstorming, zhukovanie, tvorivé písanie, akrostich.	Skupinová práca Práca vo dvojici Samostatná práca
3. Ježiš nám odpúšťa	Metódy skupinovej práce, motivačné rozprávanie, využitie IKT, cinquain, brainstorming, zhukovanie, tvorivé písanie, akrostich.	Skupinová práca Práca vo dvojici Samostatná práca

4. Ježiš nás oslobodzuje	Hry, metódy skupinovej práce, využitie IKT, motivačné rozprávanie, cinquain, brainstorming, zhlukovanie, tvorivé písanie, akrostich.	Skupinová práca Práca vo dvojici Samostatná práca
5. Ježiš nás pozýva na hostinu	Metódy skupinovej práce, motivačné rozprávanie, využitie IKT, cinquain, brainstorming, zhlukovanie, tvorivé písanie, akrostich.	Skupinová práca Práca vo dvojici Samostatná práca

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Hodnotenie žiakov z náboženskej výchovy sa vykonáva slovným hodnotením.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a súhrnné hodnotenie.

Priebežné hodnotenie – hodnotenie čiastkových výsledkov a prejavov žiaka ,

Súhrnné hodnotenie – uskutočňuje sa na konci 1. a 2. polroka v šk. roku formou slovného hodnotenia.

Kritéria hodnotenia

Slovné hodnotenie sa vyjadruje slovne štyrmi stupňami; vysvedčenie so slovným hodnotením sa môže doplniť slovným komentárom za príslušný polrok.

Stupne hodnotenia:

- dosiahol veľmi dobré výsledky,
- dosiahol dobré výsledky,
- dosiahol uspokojivé výsledky,
- dosiahol neuspokojivé výsledky.

Stupeň dosiahol veľmi dobré výsledky

Žiak je tvorivý a iniciatívny, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, dokáže vyjadriť veku primerané postoje, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov. Je schopný samostatne pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh samostatne, s minimálnymi odchýlkami. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú veľmi dobré, originálne.

Stupeň dosiahol dobré výsledky

Žiak sa snaží byť tvorivý, iniciatívny, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré s miernou podporou učiteľa aplikuje pri praktických a iných činnostiach. Osvojenú slovnú zásobu dokáže používať pri komunikácii, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Občas potrebuje usmernenie a motiváciu k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu. Jeho ústny aj písomný prejav je menej presný a výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Kvalita výsledkov činností žiaka je dobrá.

Stupeň dosiahol uspokojivé výsledky

Žiak nerozširuje svoju tvorivosť, chýba mu iniciatívnosť, priemerne si osvojuje poznatky a zákonitosti podľa učebných osnov. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú nedostatky. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, zdržanlivý pri vyjadrovaní svojich postojov, podlieha stereotypu. Čítať s porozumením dokáže len s pomocou učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti nedostatky. Grafický prejav je málo estetický. Žiak často potrebuje usmernenie svojej práce, kvalita výsledkov jeho činností je uspokojivá.

Stupeň dosiahol neuspokojivé výsledky

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, nedokáže ich využívať. Prejavuje slabšie vyjadrovacie schopnosti, nespĺňa kritériá pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Pri využívaní poznatkov potrebuje sústavnú pomoc. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, kvalita výsledkov jeho činností je neuspokojivá.

Žiak hodnotený slovne prospel, ak vo vyučovacom predmete splnil kritériá hodnotenia.